

**UCHWAŁA NR XXXIV/.../14
RADY MIEJSKIEJ W DROHICZYNIE**

z dnia ..... 2014 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.**

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.:Dz. U. z 2013r., poz.594, poz. 645, poz. 1318) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180 poz.1493; z 2009r. Nr 206 poz. 1589; z 2010r. Nr 28 poz. 146, Nr 125 poz. 842) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się "Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020", stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

mgr inż. Marian Rogowiec

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2014-2020

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody” [Nowakowska, 2008, s. 21]. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw [Sasał, 2005, s. 16–19].

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu [Tomaszewska, 2007, s. 36–37].

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. Przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. Przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. Zaniedbanie – to ciągłe niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Program Przeciwdziałania Przemocy Gminy Drohiczyn ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2014–2020. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

I. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Drohiczyn

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Gmina Drohiczyn liczy 7056 mieszkańców.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że na terenie miasta i gminy Drohiczyn w 2011r zostało wszczętych 8 procedur Niebieskiej Karty – A, z czego 3 przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drohiczynie, a 5 przez Policję. W roku 2012 Policja przekazała do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego 13 Niebieskich Kart – A, Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drohiczynie – 5, Zespół Szkół w Drohiczynie – 1. W roku 2013 Policja przekazała do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego 20 Niebieskich Kart – A, Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drohiczynie – 5.

W celu realizacji ww. procedury „Niebieskiej Karty” powołanych zostało w sumie 39 grup roboczych. W skład grup roboczych wchodzi przedstawiciele instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie: pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej, funkcjonariusze Policji, przedstawiciele służby zdrowia, przedstawiciele oświaty, kuratorzy sądowi.

Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wg. wszczętej procedury „Niebieskiej Karty”:

	2011 r	2012 r	2013 r
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie ogółem	8	22	15
W tym: kobiety	8	19	12
W tym: mężczyźni	-	3	3
Dzieci do lat 13	-	-	-
Nieletni od 13 do 18 lat	-	-	-

Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie wg. wszczętej procedury „Niebieskiej Karty”:

	2011 r	2012 r	2013 r
Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie ogółem	8	16	15
W tym: kobiety	-	1	-
W tym: mężczyźni	8	15	15
Nieletni	-	-	-

Wiek osób stosujących przemoc w rodzinie wg. wszczętej procedury „Niebieskiej Karty”:

Przedział wiekowy osób stosujących przemoc w rodzinie	2011 r	2012 r	2013 r
Poniżej 20 r.ż.	1	-	-
Od 20 do 37 lat	5	3	4
Od 38 do 49 lat	1	10	5
Od 50 do 65 lat	1	2	6
Powyżej 65 r.ż.	-	1	-

Z przedstawionych danych wynika, że wśród osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą przeważają kobiety. Mężczyźni dominują wśród osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc.

We wszczętych procedurach Niebieskich Kart w roku 2011 osobami stosującymi przemoc było 8 nadużywających alkohol, w roku 2012 – 15 osób, a w roku 2013 było 13 osób nadużywających alkohol.

W ramach realizacji procedury „Niebieskiej Karty” zostały skierowane wnioski do niżej wymienionych instytucji:

- 11 do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3 do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim.

Komisariat Policji w Drohiczynie w roku 2011 prowadził 23 postępowań dotyczących przemocy w rodzinie, w roku 2012r. prowadził 14 takich postępowań, a w roku 2013 prowadził 18 postępowań dotyczących przemocy w rodzinie

W szkołach na terenie Gminy Drohiczyn nie zanotowano zgłoszeń dotyczących przemocy w rodzinie (oprócz jednego w roku 2012). Szkoły nie mają opracowanego programu dotyczącego przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania. Przedstawione ww. dane statystyczne dotyczące przemocy w rodzinie pokazują istnienie problemu w gminie Drohiczyn, ujawniają jedynie niewielką część, a nie rzeczywistą skalę zjawiska, ponieważ dotyczą tylko osób, które odważyły się przerwać milczenie, zgłaszają problem, szukają pomocy i wsparcia.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie, Zarządzeniem Nr11/2011 Burmistrza Drohiczyna z dnia 28 lutego 2011r. został powołany Zespół Interdyscyplinarny.

Została przyjęta do realizacji Uchwała Nr II/7/10 Rady Miejskiej w Drohiczynie z dnia 6 grudnia 2010 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Drohiczyn oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie Porozumień o współpracy w Zespole Interdyscyplinarnym, które zostały zawarte pomiędzy Burmistrzem Drohiczyna, a:

- Komendą Powiatową Policji w Siemiatyczach,
- Miejsko Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Drohiczynie,
- Gminną Komisją d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Drohiczynie,
- Zespołem Szkół w Drohiczynie,
- Szkołą Podstawową w Ostrożanach,
- Szkołą Podstawową w Śledzianowie,
- Szkołą Podstawową w Miłkowicach Jankach,
- Powiatową Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną w Siemiatyczach
- Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Drohiczynie,
- Samodzielnym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Siemiatyczach – Wiejskim Ośrodkiem Zdrowia w Śledzianowie,
- Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Ostrożanach.

II. Cele programu:

Celem Programu jest:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Drohiczyn,
- 2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) zwiększenie pomocy i ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Drohiczyn,
- 3) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- 5) oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie.

III. Założenia Programu:

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

IV. Program jest spójny z Programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drohiczyn na lata 2012-2020

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 1982 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.).

V. Zasoby Gminy Drohiczyn w zakresie realizacji Programu:

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
  - Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
  - Komisariat Policji,
  - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - placówki oświatowe, szkoły funkcjonujące na terenie Gminy Drohiczyn
  - Zakłady Opieki Zdrowotnej, funkcjonujące na terenie Gminy Drohiczyn
  - organizacje pozarządowe,
  - Zespół Interdyscyplinarny

VI. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- bardzo dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- silne więzi rodzinne,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

VII. Zagrożenia w realizacji zadań:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,

- bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- ubóstwo,
- brak infrastruktury socjalnej w gminie,
- mała współpraca interdyscyplinarna,

VIII. Realizacja celów Programu

Cel 1

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Drohiczyn

Działania:

1. Współpraca w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego:

- pracownicy socjalni,
- przedstawiciele oświaty,
- przedstawiciele policji,
- kuratorzy sądowi,
- przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przedstawiciele ochrony zdrowia,

do obowiązków których należy:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
- udział w działaniach edukacyjno - informacyjnych.

2. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:

- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
- obalanie mitów na temat przemocy,
- szkolenia na temat przemocy,
- prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, - grach komputerowych, Internecie,
- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
- organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców, np. w świetlicach wiejskich,
- dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,

Podmioty realizujące działanie:

- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Świetlica Środowiskowo – Socjoterapeutyczna Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny.

Cel 2

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Działania:

1. Izolowanie osób stosujących przemoc od osób doznających przemocy w rodzinie.
2. Udzielanie osobom stosującym przemoc informacji na temat programów korekcyjno – edukacyjnych i zachęcanie do udziału w nich.
3. Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkohol, stosującymi przemoc o możliwości podjęcia leczenia lub terapii.
4. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

Cel 3

Zwiększenie pomocy i ochrony wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Działania:

1. Prowadzenie punktu informacyjnego:
  - udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
  - udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego,
  - udzielanie informacji na temat praw osób dotkniętych przemocą,
  - rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”.

Podmiot realizujący działanie:

- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
2. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:
    - podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
    - przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działanie:

- Policja,
  - Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
  - Zespół Interdyscyplinarny,
  - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - przedstawiciele oświaty – szkół funkcjonujących na terenie Gminy Drohiczyn
  - Przedstawiciele ochrony zdrowia – ośrodków zdrowia funkcjonujących na terenie Gminy Drohiczyn
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Podmioty realizujące działanie:

- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Policja,
- Zespół Interdyscyplinarny.

Monitorowanie

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drohiczynie.

Sprawozdawczość

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drohiczynie do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji Programu.

Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków:

budżetu Gminy Drohiczyn,

dotacji z budżetu państwa, w ramach corocznie ogłaszanych konkursów,

pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł (darczyńcy).

Przewodniczący Rady

mgr inż. Marian Rogowiec